

© JO GENNEZ

MEER GRAS, LAGERE KOSTEN

Europese melkveehouders hebben nog ruimte om hun graslanduitbating - en daardoor ook hun kostenstructuur - te optimaliseren. Dat vertelde Patrick Clement van Nufarm tijdens een persseminarie over grasland in het Nederlandse Houten.

– Patrick Dieleman

Clement is nu binnen Europa verantwoordelijk voor grasland, maar tot 2 jaar geleden was hij *country manager* voor Nieuw-Zeeland. "Er zijn 3 redenen waarom Nieuw-Zeelandse melkveehouders kunnen overleven met een melkprijs die 34% lager ligt dan de gemiddelde Europese melkprijs: ze telen meer gras, ze voederen meer gras en ze voederen beter gras! Dat doen ze met een uitgekiend graslandmanagement, maar ook met de hulp van gibberellinezuur." Deze groeiregulator is onder meer verantwoordelijk voor celstrekking, en dus voor lengtegroei. Nufarm heeft in Nieuw-Zeeland al 8 jaar een toepassing erkend op grasland. Sinds 2014 heeft het een gelijkaardige erkenning voor Nederland. Ook in het Verenigd Koninkrijk is dit middel al erkend. Het bedrijf verwacht dat de erkenning nog dit jaar zal rond zijn voor België.

Een lesje economie

Clement startte zijn uitzetting met een lesje economie (zie kader). Volgens hem maken we in landbouweconomie de fout om te veel op de marktomstandigheden en goedkope oplossingen te focussen. "Dat is ook de manier waarop politici te gang van zaken beïnvloeden, bijvoorbeeld door subsidies te geven. In Nieuw-Zeeland zijn de subsidies al 20 jaar afgeschaft in de landbouwsector. Die is er momenteel de meest performante sector van de economie."

Om de productiviteit van grasland te illustreren toonde Clement cijfers van een Welsche studie op 12 bedrijven met hoogproductief grasland. Van 2011 tot 2013 produceerden de gangbare bedrijven gemiddeld 10,9 ton droge stof/ha, de biobedrijven

haalden 8,0 ton. Gemiddeld bedroeg de productiekost 97 GBP (zowat 125 euro), terwijl de waarde ongeveer 197 GBP/ton is, het dubbele dus. Die *return on cost* is volgens Patrick Clement veel hoger bij gras dan bij andere voedergewassen.

.....
Nieuw-Zeelandse melkveehouders telen meer gras, voederen meer gras en voederen beter gras.
.....

Snel ronddraaien

Patrick Clement vertelde dat Nieuw-Zeelandse melkveehouders hun gras vroeger maaien dan hun Europese collega's. Daardoor halen ze meer droge stof per ha met een hogere energie-inhoud. Dat laatste is te verklaren door de manier waarop raaigras groeit. Op het moment dat het grasplankje zijn vierde blad vormt, begint het initiële blad al af te sterven. "Wie iets later maait, oogst daardoor ook een gedeelte van mindere kwaliteit. In Nieuw-Zeeland oogsten de beste melkveehouders 2 ton droge stof gras/ha meer dan de minst goede. Ze benutten dit gras zorgvuldig."

Het zijn de veeartsen die de melkveehouders stimuleren om gibberellinezuur in te zetten, omdat beter gras de conditie van de koe en ook de melkproductie ten goede komt. De koeien zijn

ook sneller drachtig. Ondertussen wordt de techniek toegepast op 20 tot 25% van het grasland. Men gebruikt de gibberellines om de rotatie van het omgaand weiden te versnellen. Doordat het gras sneller hoog genoeg is, kunnen de melkveehouders enkele percelen onttrekken aan de beweidingscyclus en die maaien. "Het gibberellinezuur wordt vooral gebruikt om het maaiseizoen te vervroegen, maar ook om het te verlaten." Patrick Clement besloot met een oude wijsheid, die hij opdeed tijdens zijn landbouwstudies: "Zorg dragen voor het land is als zorgen voor een baby: hou zijn gezicht schoon (geen onkruid), zijn buik gevuld (bemesting) en zijn billetjes droog (drainage)."

Nederlandse ervaringen

Patrick Piessens, technisch adviseur akkerbouw en grasland van Nufarm, belichtte de eerste ervaringen in Nederland. In 2015 werd voor een equivalent van 3000 ha product verkocht. "We volgden met een team de effecten van dichtbij op bij 39 veehouders met 300 ha grasland. De visueel geschatte meeropbrengst lag rond de 450 kg droge stof/ha in één maaibeurt. Ondertussen beschikken we over grashoogtemeters die de metingen in 2016 zullen objectiveren."

Proeven, onder meer bij de vakgroep Toegepaste biowetenschappen van UGent in Bottelare, wezen uit dat het gewas in groei moet zijn en goede groeiomstandigheden moet hebben. Een gewaslengte van 10 tot 15 cm is optimaal. Afhankelijk van de maaihoogte en de weersomstandigheden is dat 2 tot 7 dagen na de maaibeurt. "Wanneer je te vroeg behandelt kunnen de gibberellines niet werken, omdat er nog te weinig gewasactiviteit is. Behandel je te laat dan heeft de grasplant zelf al voldoende gibberellinezuur gevormd."

Er is in Nederland maar één behandeling per jaar toegelaten. Daarmee zijn verschillende strategieën mogelijk: voor de eerste snede, om die te vervroegen, ofwel erna om de tweede snede te vervroegen. Sommige melkveehouders willen net de laatste snede vervroegen, om die in betere omstandigheden te kunnen binnenhalen. "Uit de onderzoeken bleek ook dat de hogere opbrengst vers product geen invloed heeft op het drogestofgehalte en het eiwitgehalte van het gras. Je oogst dus meer droge stof en meer eiwit per ha." Piessens rekende uit dat alleen al het meer geoogste gras zowat 135 euro/ha oplevert, terwijl de kosten van product en toepassen zowat 60 euro/ha bedragen. Hij kwam ook op ruim 40 euro/ha wegens extra ruimte voor fosfaat en stikstof, maar dat was berekend op de Nederlandse situatie. Ook al is het nog even afwachten tot de erkenning rond is voor België, we weten wel al dat deze nieuwe ontwikkeling het volgen waard is. ■

ECONOMISCHE KERNGETALLEN

- Productiewaarde = prijs output x volume output
- Productiekost = kost input x volume input
- Verhouding waarde/kostprijs = prijs output/kost input x volume output/volume input
- Dus: winstgevendheid = marktomstandigheden x productiviteit